

e-Infomační bulletin SKOK

pro organizace
působící v sociální a zdravotně sociální oblasti
za březen 2011

Chudoba v čase osvícenství

Když dnes uvažujeme o příčinách, prevenci a sanaci následků chudoby, o metodách vedoucích k jejímu vymýcení, podívejme se, jak se s problémem chudoby vypořádala osvěcenská Evropa. V roce 1656 byl vydán královský dekret o založení Všeobecné nemocnice v Paříži. Nejednalo se však za žádných okolností o léčbu. Dekret zahájil jakousi nenápadnou reformu, administrativní opatření, za nímž se však skrývalo čertovo kopýtko. Různé útulky s rozsáhlými pozemky a budovami jsou přiděleny pařížským chudým, mužům i ženám všeho věku, zdravým i nemocným, invalidním, vyléčitelným i nevyléčitelným. Ať se přihlásí sami nebo je tam pošle královská či soudní moc, mají být přijati, ubytováni a živeni. O vnitřním chodu tohoto zařízení rozhodují doživotně jmenovaní správci, kteří mají absolutní svrchovanost, představují soud bez možnosti odvolání, právo vykonat trest podle vlastního uvážení. Správci jsou postaveni králem mezi policií a soudnictvím, mají tudíž moc na hranici zákona. Na místech, kde se až do 15. století rozkládaly okrsky pro nemocné leprou, byly s určitou váhavostí postupně zakládány objekty sloužící k vymýcení jiného zla – morálního a sociálního, jako polepšovny, nemocnice, útulky.

V každém případě je to nové řešení. Namísto dříve praktikovaného vyobcování (umístění do leprosária, které bránilo jakémukoliv kontaktu se zdravou společností) je použita internace: obec chudého a nepracujícího netrestá, přebírá za něho odpovědnost, nicméně však jej omezuje fyzickým a mravním útlakem. Uvedený královský dekret výslovně zapovídá všem osobám obojího pohlaví, v jakémkoliv stavu... žebrať uvnitř města a na předměstích Paříže, a právě tak v kostelech a před nimi, u domů, v ulicích či kdekoli jinde na veřejnosti i vskrytu, ve dne i v noci... pod trestem bičování pro toho, kdo bude přistižen poprvé, podruhé pod trestem galejí pro muže a chlapce, vyhnanství pro ženy a dívky.

Víc než na jakoukoliv sanaci dbala společnost na příkaz pracovat, který platil pro všechny. To, v čem by naše filantropie ráda viděla péči o nemocné, sociálně slabé a invalidní, bylo jen projevem odsouzení zahálky. Už v roce 1532 vydal pařížský parlament rozhodnutí, podle něhož měli být všichni žebrači pozatýkáni a spoutaní po dvou v řetězech donuceni pracovat v městských stokách. Za náboženských válek dav pochybných existencí ve městech narůstá, přidávají se k němu venkované vyhnané ze svých pozemků, propuštění nebo zběhlí vojáci, dělníci, kteří ztratili práci, chudí studenti, nemocní. Na sklonku 16. století má sotva stotisícová Paříž přes třicet tisíc žebřáků. Podle usnesení parlamentu z roku 1606 má být každý žebřák zbičován a s vypálenou značkou na rameni a oholenou hlavou vyhnán z města. Od roku 1607 stojí v městských branách skupiny biřiců, jejichž úkolem je zamezit přístup chudině do města. Královský verdikt z roku 1676 přikazuje zřídit všeobecný špitál v každém městě království. Brzy jsou špitály roztroušeny po celé Francii. V německy mluvících zemích vznikají již od dvacátých let sedmnáctého století nápravná zařízení zvaná Zuchthäuser. V Anglii má systém internace starší kořeny. Budovat houses of correction – alespoň jeden v každém hrabství – ukládá výnos z roku 1575, hovořící o postihu tuláků a ulehčení chudým. Po celé protestantské Evropě vznikají Zuchthäuser a workhouses jako pevnosti morálky, v nichž se vyučuje článkům víry, nutným pro klid obcí. Ve stínu buržoazní obce se rodí podivná republika dobra, vnucovaného násilím všem, kdo jsou podezřelí z příslušnosti ke zlu. Je to rub velkého tématu buržoasie v období osvícenství: ztotožnit zákony státu se zákony srdce.

Velké špitály, internační budovy, církevní veřejně podpůrné a trestní instituce, charity a vládní dobročinná zařízení jsou v celé Evropě dílem osvícenství. Snaha charitativních zařízení navracet život a lidská vědomí k pořádku se v průběhu 18. století bude jevit stále jasněji jako dobrý důvod pro internaci.

Ve světle současných reforem se zdá, že všechno špatné již pominulo. Ale nesmíme zapomenout, že každá doba svá sociální opatření předkládá veřejnosti jako nejvyšší dobro, a že některé koncepce vědomě či podvědomě mají tendenci vracet se do minulosti.

S využitím Foulcaultových Dějin šílenství (1962) Milena Černá, SKOK

Z domova

Sociální reforma 2012

Na internetu se můžete seznámit s názory a výkladem jednotlivých zainteresovaných skupin:

- Stanovisko SKOK k sociální reformě – zejména k novele zákona o sociálních službách je zveřejněno na www.skok.biz, pod odkazem Aktuality;
- podklady a Petici proti návrhu „sociální reformy“ Národní rady osob se zdravotním postižením ČR najdete na www.nrzp.cz;
- MPSV své materiály a postoje prezentuje prostřednictvím tiskových zpráv a článků – vše pod odkazem Média a veřejnost. (vlč)

Zaměstnávání osob se zdravotním postižením

K vyjasnění a dohodě některých úprav návrhu novely zákona o zaměstnanosti v rámci první etapy sociální reformy MPSV týkající se zaměstnávání osob se zdravotním postižením přispělo i jednání mezi zástupci MPSV, Charty sociálního podnikání a Národní rady osob se zdravotním postižením. Se závěry pracovního jednání se můžete seznámit na www.socialni-podnikani.cz, pod odkazem Aktuality. (vlč)

Ochránce doporučil úřadům řešit dopady úsporných opatření

V důsledku zrušení sociálního příplatku se některé rodiny s nezaopatřenými dětmi dostaly do tíživé sociální situace, neboť ztratily příjem, na němž byly existenčně závislé. Příspěvek pobíraly rodiny, jejichž celkový příjem nedosahoval dvojnásobku životního minima, a sloužil ke krytí nákladů na výchovu a výživu dětí.

Ochránce se proto obrátil na krajské úřady s doporučením, jakým způsobem by měly postupovat při řešení dopadů úsporných opatření v sociální oblasti, a rovněž v tomto smyslu informoval i ministerstvo práce a sociálních věcí. Doporučení je však i osvětou směrem k takto postiženým rodinám, jak mohou svoji situaci řešit.

Zdroj informace: www.ochrance.cz, kde pod odkazem Tiskové zprávy 2011 je zveřejněn celý text doporučení pod názvem Ochránce doporučil úřadům řešit dopady úsporných opatření. (vlč)

Hodnocení žádostí v aplikaci OKslužby-poskytovatel

Odbor 22 MPSV informuje poskytovatele sociálních služeb, kteří v rámci dotačního řízení na podporu poskytování sociálních služeb pro rok 2011 žádali o dotaci ze státního rozpočtu, že hodnocení jejich žádosti je (stejně jako v minulém roce) dostupné v aplikaci OKslužby-poskytovatel.

Podrobný postup zobrazení hodnocení naleznete v uživatelské příručce pro IS OKslužby-poskytovatel na straně 28. Uživatelská příručka je dostupná na níže uvedeném odkaze:

http://portal.mpsv.cz/soc/ssl/poskyt/pgm/poskytovatel_manual_v2,2.pdf

Zdroj informace: www.mpsv.cz, odkaz Sociální služby ► Dotace na poskytování sociálních služeb. (vlč)

Výstupy semináře Aktuální legislativní situace neziskového sektoru v ČR

Zástupci SKOKu se dlouhodobě zapojují do diskusí zaměřených na rozvoj občanské společnosti, postavení neziskových organizací i tvorbě nástrojů k větší transparentnosti např. občanských sdružení. Jednou z přínosných akcí, kde jsme měli své zástupce, byl seminář organizovaný Spiralis, o.s., „**Aktuální legislativní situace neziskového sektoru v ČR**“, jehož cílem bylo poukázat na problematické otázky současných legislativních úprav a návrhů, zapojit aktivní členy a pracovníky neziskových organizací do dění kolem přípravy zákonů a norem, informovat o situaci, připravit konkrétní kroky a koordinovat jejich uskutečňování. Seminář se konal dne 23. 2. 2011 v prostorách Amerického centra v Praze.

Přinášíme výstupy z dílčích workshopů, které se konaly v rámci semináře:

Workshop č. 1. Veřejná prospěšnost, vedený paní Milenou Černou:

Cílem tohoto workshopu bylo diskutovat předlohu zákona o veřejné prospěšnosti, pokusit se pojmenovat, co si kdo pod pojmem veřejná prospěšnost představuje.

Shrnutí:

Veřejnou prospěšnost lze definovat buď obecně, nebo taxativním výčtem činností, které jsou veřejně prospěšné. Obecný výklad skýtá nebezpečí subjektivní interpretace úředníků, kteří budou dané činnosti posuzovat. Druhá možnost (taxativní výčet) skýtá to nebezpečí, že nezahrne vše potřebné a v čase proměnlivé spektrum různorodých činností neziskových organizací.

Návrhy od účastníků workshopu, jaké zvolit východisko pro definování veřejné prospěšnosti:

- činnosti, které nejsou v rozporu se zákonem a dobrými mravy;
- pokud přispěje dostatečně vysoké % (?) veřejnosti na činnost dané organizace, pak je tato organizace veřejně prospěšná (dle vzoru z USA). V ČR však máme zcela odlišný historický, a tím i filantropický kontext;
- veřejně prospěšná je taková činnost, která je cíleně zaměřena na zlepšení stavu určitých skupin a přináší prospěch celé společnosti.

Závěr:

Skupina nenašla způsob, jak definovat veřejně prospěšnost činnost, aniž by něco z široké škály činností neziskových organizací nebylo opomenuto. Naopak při obecnější definici je možné za veřejně prospěšnou činnost vydat kde co. To podstatné, na čem má neziskový sektor pracovat, je posílit transparentnost (činnosti a hospodaření) a dokázat ji cíleně komunikovat směrem k donátorům a veřejnosti.

Workshop č. 2: Registr občanských sdružení, vedený panem Robertem Baschem:

Cílem tohoto workshopu bylo diskutovat možnosti vzniku registru občanských sdružení jako doposud neexistujícího nástroje transparentnosti.

Shrnutí:

Panuje shoda na tom, že je potřeba mít centrální registr.

V registru by mělo být více úrovní povinně zveřejňovaných informací - minimum by nemělo jít pod zveřejnění, kdo za organizaci jedná, stanov, sídla.

Organizace s větším rozpočtem (neurčovali jsme hranici) by dále měly dokládat a zveřejňovat výroční zprávu a auditovanou závěrku.

Pro naše cíle by v krátkodobém horizontu bylo vhodné využít existující databáze na portálu veřejné správy jako něčeho, co již existuje a vytvořit z toho povinnou databázi.

V dlouhodobém horizontu pak začít pracovat na tom, aby se v připravovaných veřejných registrech počítalo s tím, že budou obsahovat i údaje o o. s., a tím pádem se myslelo na jejich potřeby.

Jednotný rejstřík by mohla využívat státní správa k získání informací o organizaci. Zredukovalo by se tak množství stále se opakujících úkonů neziskových organizací při vyplňování formulářů jednotlivých žádostí.

Workshop č. 3 – Terminologie a obsah veřejné a vzájemné prospěšnosti, vedená panem Petrem Bergmannem:

Pracovní skupina byla uvedena přehledem intenzity diskuse na téma veřejné a vzájemné prospěšnosti od roku 1992, připomenutím okolností vzniku zákona o obecně prospěšných společnostech, okolností neprosazení daňových asignací a okolností vzniku věcného záměru zákona o statutu veřejné prospěšnosti.

Pracovní skupina došla ke konsenzu, že vymezení veřejné prospěšnosti postrádá smysl, pokud není zároveň vymezena prospěšnost vzájemná, a tím provedena alespoň základní klasifikace.

Klasifikace neziskových organizací nemá mít význam exkluzivní nebo diskriminační, ale pouze faktický, navázaný na předem stanovené benefity a povinnosti.

Přihlášení se k některé z kategorií by mělo být na dobrovolné bázi a zcela podle vlastní úvahy zakladatele organizace s možností klasifikaci v průběhu existence organizace změnit, bude-li to více odpovídat charakteru činnosti organizace.

Kategorizace má společenský význam prakticky pouze v případě zavedení daňových asignací nebo jiné formy přímého financování neziskových organizací jednotlivci nebo právníky osobami, neboť stát může použít jako nástroj kontroly a přidělování benefitů již existující zákony, případně transparentní výběrová a grantová řízení a příspěvky přidělovat na základě smluvních podmínek, jak je tomu doposud.

Diskutována byla kategorizace na veřejnou a vzájemnou prospěšnost, případně na obecnou, veřejnou a vzájemnou. Příklon byl spíše k jednoduššímu členění na dvě kategorie, pouze v případě účelného a výhodného navázání na vznik daňových asignací s odpovídající kategorizací procent (například 1% vzájemně, 3% veřejně a 5% obecně prospěšné) bylo členění na více kategorií shledáno možným řešením.

Snaha o definici prospěšnosti výčtem, ať už pozitivním anebo negativním, byla shledána marnou a zavádějící. Pracovní skupina doporučila, pokud by ke klasifikaci nastal významný důvod (podle shora uvedeného), zůstat u velmi obecných vymezení, navzájem se přirozeně prolínajících. Navrhuje kompenzovat nedůslednost definice dobrovolným přihlášením se ke statutu, namísto exekutivního přidělování nebo rozhodování jakkoli ustaveným orgánem státní správy.

V případě požívání výhod vyplývajících z benefitů a nesplňování kritérií prospěšnosti, případně porušování povinností ze statutu vyplývajících se předpokládá, že by mohl soud na žádost oprávněné osoby statut odebrat jako sankci a případně doměřit daň a podobně. Toto téma však rovněž nebylo detailně diskutováno, pouze zmíněno moderátorem.

K problematice daňových asignací se detailněji pracovní skupina nedostala, ale orientačním hlasováním pouze ukázala, že mezi členy pracovní skupiny převážila významně podpora vzniku daňových asignací, ale s výhradami, které již nebyl čas blíže specifikovat a formulovat.

SKOK se připojil

k otevřenému dopisu určenému vládní zmocněnkyni pro lidská práva. Dopis se týká přípravy právní úpravy veřejné prospěšnosti. Znění dopisu najdete na www.skok.biz, pod odkazem Aktuality.

Tip pro Vás

Výběrové řízení Nadace Charty 77 - Konta Bariéry

Nadace Charty 77 – Konto BARIÉRY vyhlašuje výběrové řízení na rozdělení výnosů nadačního jmění z prostředků Nadačního investičního fondu (NIF) za rok 2010.

Do výběrového řízení se mohou přihlásit registrované organizace, zajišťující svým klientům služby v oblasti sociální péče. Výběrové řízení je určeno na poskytnutí podpory organizacím, jejichž dotace pro rok 2011 byly kráceny a byla tak ohrožena kontinuita v zajištění akreditovaných sociálních služeb. Konkrétně se jedná o poskytování osobní asistence, pečovatelské služby, sociálně aktivizačních služeb pro seniory a osoby se zdravotním postižením, provozování denních stacionářů a pod. podle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách. Uzávěrka žádostí je 22. dubna.

Zdroj informace: www.kontobariery.cz, kde najdete další informace k výzvě. (víč)

K finančnímu zneužívání péče o seniory

Úřad pro vyšetřování finanční kriminality amerického ministerstva financí vydal 22. února varování před vykořisťováním starých lidí (Elder Financial Exploitation). Je určen především finančním institucím a obsahuje příznaky, jež mohou ukazovat na případy finančního zneužívání péče o seniory. Dopouštějí se ho stále častěji opatrovníci, pečovatelé a rodinní příslušníci.

Finanční instituce jsou vyzývány, aby soubor uvedených příznaků braly v potaz při posuzování finančních transakcí. Do příslušného formuláře hlášení podezřelé transakce mají uvést přímo název tohoto nově definovaného typu podezřelé transakce.

FinCEN uvádí následující příznaky podezřelého chování, kdy může jít o pokus či odcizení prostředků z účtů, respektive majetků starých lidí. Patří mezi ně zejména:

- časté výběry větších peněžních částek z bankomatů, zejména na limitu denního výběru;
- debetní transakce neodpovídající starému člověku;
- pro klienta netypické pokusy o převody větších finančních částek;
- pečovatel projevuje značný zájem o finance a majetky ošetřované staré osoby;
- pečovatel nenechá jednat či mluvit starou osobu ve své vlastní záležitosti;
- pečovatel se zdráhá opustit starou osobu, když jedná o svých finančních záležitostech;
- ošetřovaná stará osoba projevuje strach či značnou submisivnost v přítomnosti ošetřovatele;
- stará osoba se obává vystěhování ze sanatoria apod., nepředá-li ošetřovateli finanční prostředky;
- finanční instituci je opakovaně znemožňováno hovořit přímo se starou osobou, vlastníci účtet;
- opatrovník či příbuzní staré osoby se snaží provést finanční transakce bez příslušných dokumentů či oprávnění;
- stará osoba coby klient finanční instituce opustí zavedený způsob života a přebývá v nějaké zcela odlišné společnosti či komunitě;
- stará osoba náhle začne měnit plné moci a oprávnění nakládat se svými prostředky jiným rodinným příslušníkům, nebo zcela novým osobám.

Všímavým Evropanům tyto postřehy jistě nejsou cizí a nepochybně by je dovedli doplnit ještě o řadu dalších příznaků. Zarážející je, že vykořisťování, zneužívání či okrádání starých lidí, ať to nazveme jakkoliv, je nově definováno jako samostatný jev, zakládající povinnost hlásit podezřelou transakci příslušné státní instituci. To znamená, že se skutečně nejedná o jednotlivé případy, ale o jev, který se vyskytuje poměrně často, až hromadně. Zobecníme-li tento případ, dojdeme k nepochybnému závěru, že současná západní společnost si příliš neváží starých lidí, netěší se z jejich odlišného pohledu na svět. Dokonce je v masovém měřítku okrádá.

Závěr jistě ne předčasný, protože co do zpříšňování regulace finanční instituce příliš hysterické nebývají. Je to dosti smutné potvrzení toho, jak na tom asi jsme. Společnost, která si neváží svých starých, už před sebou asi valnou budoucnost nemá. Zatrne v takovém světě z podobných varování FinCENU ještě někomu?

Převzato z ceskapozice.cz. (mč)

Pozvánky od členských organizací SKOK

31. květen 2011

STŘEP – České centrum pro sanaci rodiny Vás srdečně zve na konferenci pořádanou v rámci projektu **Sanace je spolupráce**. Konference se koná dne 31. 5. 2011 v prostorách velkého zasedacího sálu Magistrátu hl.m. Prahy, Mariánské náměstí 2, Praha 1. Podrobný program a možnost on-line přihlášení je k dispozici na odkazu <http://www.strep.cz/konference/>.